

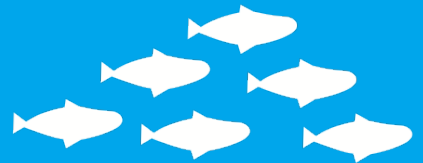

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

All things must pass

Seafood talks
Hotell Bristol Oslo
23. oktober 2024

Edgar Brun
Avd Fiskehelse- og velferd

Utfordring

1. Hvilke konkrete grep kan og må næringen ta for å redusere dødeligheten ?
2. Hvor langt ned er det realistisk å komme, hva vil være et akseptabelt nivå ?
3. I hvilken grad er løsningen matfiskoppdrett på land, i lukkede sjøanlegg eller langt til havs ?

1. Grep for å redusere dødeligheten

Hva er en død fisk ?

Foto: Asle Haukaas, Veterinærinstituttet

Datakilder – dataflyt til forvaltningen

Månedlige rapporteringer i Altinn:

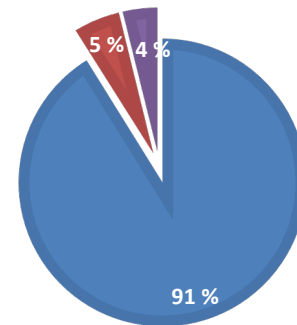

Per lokalitet, per merd:

■ Dødfisk ■ Utkast ■ Rømming ■ Annet

- Utsett av fisk (antall, årsklasse)
- Beholdning (antall, årsklasse)
- Biomasse (kg, tonn)
- Tapte fisk (antall)
(Dødfisk, utkast, rømte, annet)

Utslaktingskvantum

Per lokalitet, per kar:

- Beholdning (antall levende)
- Gjennomsnittsvekt
- Dødfisk (antall)

Datakilder – dataflyt til forvaltningen

Månedlige rapporteringer i Altinn:

Skal se nærmere på dødelighetstall i PO2

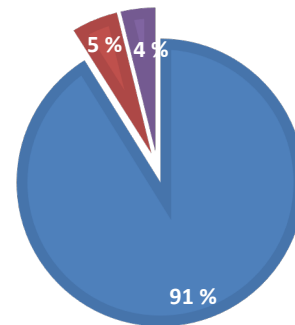
Per lokalitet, per år:

- Utsett (antall, årsklasse)
- Biomasse (kg, tonn)
- Tapte fisk (antall)
- **(Dødfisk, utkast, rømte, annet)**
- Utslaktingskvantum

Per lokalitet, per kar:

- Beholdning (antall levende)
- Gjennomsnittsvekt
- **Dødfisk** (antall)

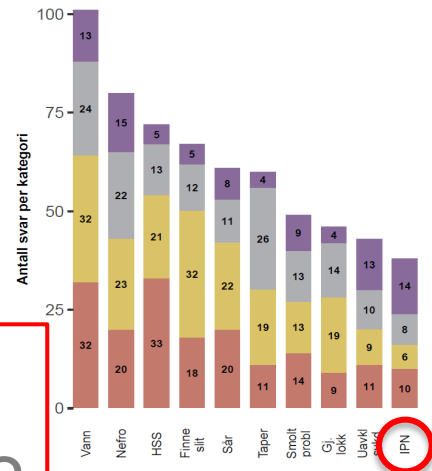
Dødfisk   Utkast   Rømming   Annet

1. Grep for å redusere dødeligheten - settefisk

- Ca. 38 mill rapport døde i 2023
- Drifts-/miljøbetingelsene er hovedårsakene til dødelighet
- Biosikkerhet

Grep: Produsere settefisk på fiskens premisser - her finnes det allerede mye kunnskap

Grep for å redusere dødeligheten - sjøfasen (1)

- Produsere «robust» smolt for sjøfasen
  - med normalt utviklede og fungerende organer
  - i fysiologisk balanse ved sjøsetting
- Redusere forekomst av infeksjonssykdommer
  - listeføring og åpenhet rundt infeksjonssykdommer
  - fri for de mest sentrale infeksjonene
- Biosikkerhet
  - «**Gi meg de rene og ranke, de faste og sterke .... »**

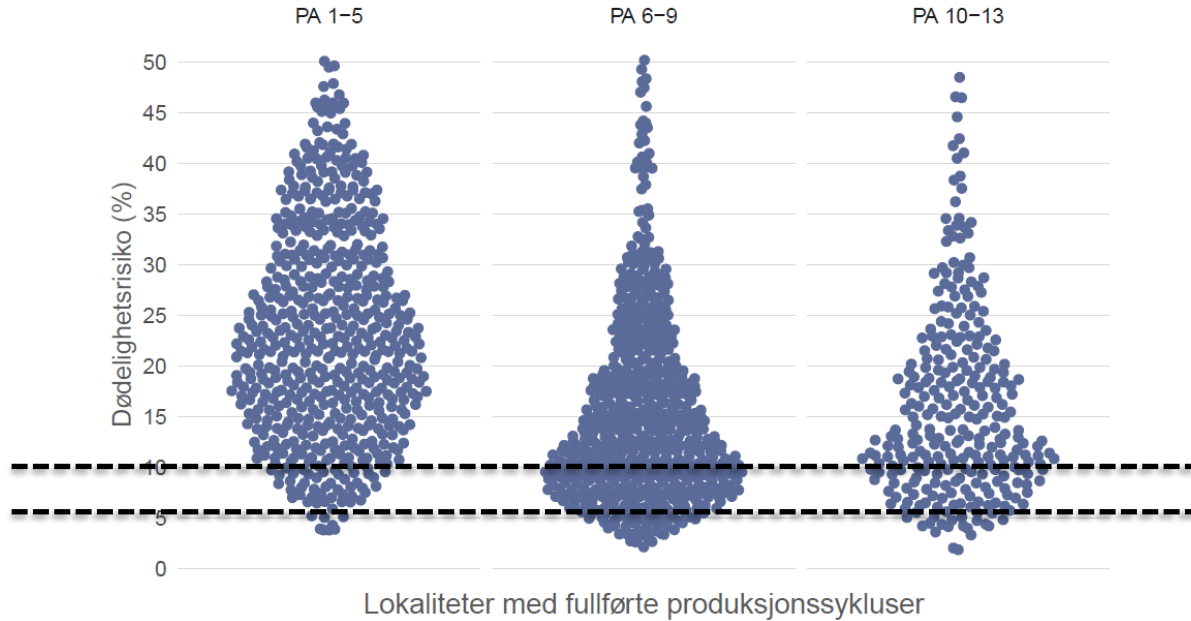
Grep for å redusere dødeligheten - sjøfasen (2)

Lakselus

- kan ikke behandle oss vekk fra luseproblemene
- bruke økonomiske ressurser på konstruktive systemforbedringer
- redusere dagens direkte «laks-lus»-kontakt
  - Definer og sett «grønn kyst» som mål

2. Dødelighetsgrenser

Dødelighetsgrense

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2024, i forbindelse med den varslede Dyrevelferdsmeldingen, vurdere om det er hensiktsmessig å sette en faglig basert grense for dødelighet i sjøfasen gitt næringens komplekse biologi og utsatte lokasjoner.»

Vedtak i næringskomiteen, 261 S (2023-2024)

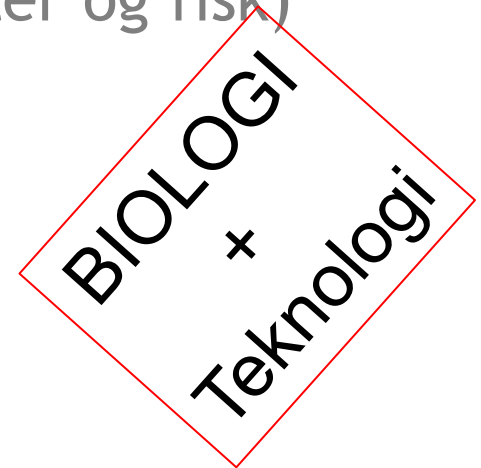
Hvem er målgruppa i ei
Dyrevelferdsmelding ?

3. Framtida

“This project addresses the fundamental “tragedy of the commons” challenge related to fish diseases and sea lice contagion. Future sustainable growth in inshore and offshore ocean areas requires a fundamental upgrading of both government’s regulatory framework and aquaculture companies’ business models”

Noen av dagens utfordringer

- åpen eksponering til det ytre miljø
- utsatte lokaliteter
- intensiv drift, høge tettheter (lokaliteter og fisk)
- lus
  - behandlinger - mye håndtering -sår
  - dødelighet hos vill laksefisk
- gjennomfisert oppdrettspopulasjon
- lavt biosikkerhetsnivå
- lite robust smolt

Er løsningen matfiskoppdrett på land, i lukkede sjøanlegg eller langt til havs ?

Mange positive initiativ og store investeringer

Må løse dagens biologiske utfordringer og inkludere kunnskapsgenerering for morgendagens

Utfordring: «Norsk laks»- verdens mest populære fisk

Utfordring: «Norsk laks»- verdens mest populære fisk

Varsler rekordgebyr til norsk oppdrettsgigant

Mattilsynet har varslet oppdrettsgiganten SalMar om et rekordgebyr på grunn av dårlig fiskevelferd. Et uanmeldt tilsyn avdekket store mengder død og alvorlig syk laks i merdene til verdens nest største oppdretter.

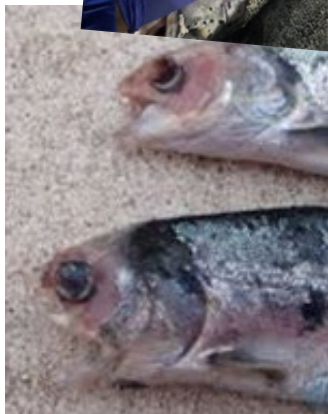

Eigen: Ole Nordahl
Journalist
Maria Hesselgård
Journalist
Eigen: Sindre
Journalist
Publisert 8. juni kl. 19:43
Oppdatert 29. juni kl. 15:55

Denne laksen har store sår på kroppen, og ble funnet da Mattilsynet hadde uanmeldt kontroll av oppdrettsanlegg på Trandelagskysten for noen uker siden.
Foto: Mattilsynet

Fishguard

Marin Helse

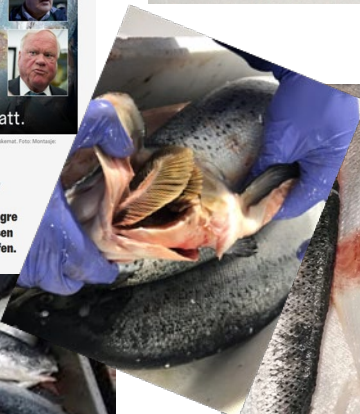
Laksenæringen må settes under administrasjon

Til tross for skarp kritikk setter kvaliteten på norsk laks nye bunnrekorder. Og til tross for fagre ord ser eiere som John Fredriksen og Gustav Witzøe ut til å gi blaffen.

Veterinærinstituttet

Mattilsynet

Framtida krever endringer mot mer bærekraft

All things must pass

Ei suksessfull framtid vil kreve at vi må endre på mye-

et paradigmeskifte mhp teknologi **OG** handtering av utfordringer knyttet til biologi, helse, velferd og miljøressurser.

Aqua 2024 Copenhagen;

- Dag Sletmo; “He started on an upbeat note - “*the Force is with us*” - but he did not gloss over the many challenges for aquaculture.” (Fish Farmer)

Edgar: “The Force; please be with us - guide us to fully understand, take into account and respect the biology of these animals and their own value as they serve for our welfare”

From Star Wars

Takk for meg

All things pass

A sunrise does not last all morning

All things pass

A cloudburst does not last all day

All things pass

Timothy Leary/Lao Zi